Jaarverslag archiefzorg en -beheer gemeente Borne

2025

(26bij05860)

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

Inhoud

Inleiding 2
1. Lokale regelingen, samenwerkingsverbanden 2
Invulling Strategisch Informatieoverleg (SIO) 2
Uitoefening archieftoezicht samenwerkingsverbanden 2
Formalisering archiefbeheer Omgevingsdienst Twente (ODT) 2
Aanpassing mandaatregeling archiefzorg 3
Archiefverordening Besluit informatiebeheer 3
2. Middelen en mensen 3
3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaar-plaats en e-depot 4
Gebruik document management systeem (DMS) MyCorsa NxT 4
Ontwikkeling beleid Microsoft 365* 4
Beheer archiefbewaarplaats gemeentehuis, Rheineplein 1 4
Realisatie nieuwe archiefbewaarplaats, Huis van Borne 4
Implementatie e-depot 5
4. Interne kwaliteitszorg en toezicht 6
Scholing en Leerkring 6
Verticaal toezicht, interne rapportage 6
5. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijk-heid en duurzaamheid archiefbescheiden 7
Digitale duurzaamheid 7
Materiële verzorging analoog archief 7
6. Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden 8
Archivering e-mail 8
Selectie en vernietiging archiefbescheiden 8
Handboek Vervanging 8
7. Overbrenging van archiefbescheiden 9
Inventarisatie en overbrenging archief 9
Verwerving particuliere archieven 9
8. Terbeschikkingstelling van overgebrachte archiefbescheiden 11
Online beschikbaarstelling bouwvergunningen 11
Digitalisering bevolkingsarchief 11
Archieven.nl en beeldbank 11
Onteigening joodse eigendommen 11
Conclusies 12

Inleiding

Voor u ligt het *Jaarverslag archiefzorg en -beheer gemeente Borne 2025*. Dit verslag is opgesteld ter uitvoering van de *Archiefverordening gemeente Borne 2013*. Die verordening schrijft voor dat burgemeester en wethouders jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uitbrengen over de stand van zaken m.b.t. het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Borne. Na vaststelling door het college van B en W wordt dit verslag ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad en toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

De rapportage vloeit tevens voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht, die in 2012 in werking trad. Daardoor wijzigde het interbestuurlijk toezicht (IBT) op de uitvoering door gemeenten van onder meer de Archiefwet 1995[1]. Het sturende toezicht vooraf, werd daarbij vervangen door een meer terughoudend toezicht achteraf. Sindsdien legt het college van B en W in de eerste plaats horizontale verantwoording af aan de gemeenteraad. De provincie gebruikt dezelfde informatie voor de uitoefening van het verticale interbestuurlijk toezicht achteraf[2]. Het IBT-oordeel over 2024 betreffende het informatie- en archiefbeheer in Borne was de kleur groen. Dat betekent dat de zorg voor, en de huidige staat van het informatie- en archiefbeheer op orde zijn.

1. Lokale regelingen, samenwerkingsverbanden

Invulling Strategisch Informatieoverleg (SIO)

Het cluster Informatiebeheer heeft een verankerde positie in de organisatie. Het is structureel betrokken bij gezamenlijke strategische besluitvorming en beleidsontwikkeling op relevante aspecten die raken aan de integrale informatiehuishouding. Daarbij is er structureel overleg tussen betrokken partijen op het gebied van de informatiehuishouding.

Het formeel instellen van een SIO (Strategisch Informatieoverleg) is in principe nuttig, maar in zekere zin gebeurt dit in Borne al via structureel overleg en korte lijnen met informatiespecialisten en het cluster I&A. Deze vorm van intern informatieoverleg is door de provinciale archiefinspectie onlangs gekwalificeerd als afdoende.

Uitoefening archieftoezicht samenwerkingsverbanden

Het voortgangsgesprek over het archiefbeheer bij de gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo geschiedt digitaal en incidenteel, bij voorkomende noodzakelijke gevallen.

Formalisering archiefbeheer Omgevingsdienst Twente (ODT)

De ODT (waarin de gemeente Borne participeert) heeft een concept mandaatregeling opgesteld teneinde de taken conform de Archiefwet door de ODT te laten uitvoeren. Werkafspraken en dergelijke zijn vervat in andere documenten, zoals een dienstverleningsovereenkomst.

[1] Voor meer informatie over deze wijziging van het IBT, zie het *Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht; Nieuwe schoenen* van het Interprovinciaal Overleg op https://www.provincialearchiefinspecties.nl/assets/Downloads/aanvullend_beleidskaderarchieftoezicht_vastgesteld_IPObestuur_2.pdf

[2] Voor meer informatie over het IBT bij gemeenten in Overijssel, inclusief databank met kaart met alle IBT-oordelen, zie https://www.overijssel.nl/bestuur/kwaliteit-openbaar-bestuur/interbestuurlijk-toezicht-per-gemeente/

Aanpassing mandaatregeling archiefzorg

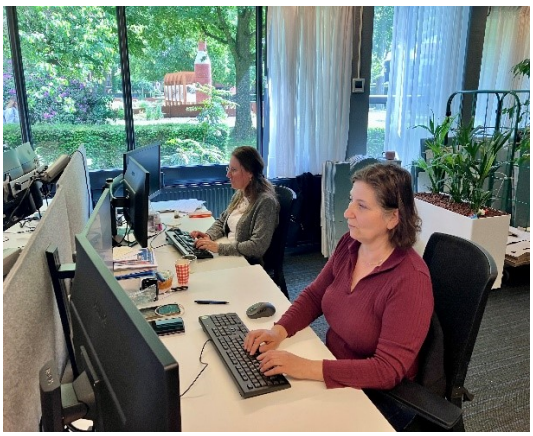
Het *Algemeen mandaatbesluit gemeente Borne 2024 (4e herziening)* werd op 16 april 2024 vastgesteld. Op het gebied van archiefzorg wijzigde er niets.

Archiefverordening Besluit informatiebeheer

De actualisatie van de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer zal vorm krijgen na het invoeren van de op komst zijnde nieuwe Archiefwet, die naar verwachting per 1-1-2027 van kracht wordt.

2. Middelen en mensen

Het cluster Informatiebeheer is voorzien van voldoende personele bezetting en financiële middelen om haar taken te kunnen uitvoeren. De kwaliteit van het (geschoolde) personeel is adequaat en er is financiële ruimte om zich voordoende problemen, tekortkomingen en/of nieuwe ontwikkelingen aangaande informatie- en archiefbeheer aan of op te pakken. Deze gezonde toestand weerspiegelt zich in een goed functionerend informatie- en archiefbeheer bij de gemeente Borne, de laatste jaren telkens resulterend in ‘groen licht’ van de provinciale archiefinspectie.

3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaar-plaats en e-depot

Gebruik document management systeem (DMS) MyCorsa NxT
In MyCorsa NxT vond naast de reguliere verwerkingen wederom een forse doorontwikkeling plaats ten aanzien van het beschikbaar stellen van digitale werkprocessen. Er werden circa 25 nieuwe werkprocessen geïmplementeerd, waaronder:

- Controle uitvoering (Omgevingswet),
- Melding bouw- en woningtoezicht,
- Kunst object in openbare ruimte beheer en onderhoud,
- Verhuur leegstaande woning vergunning

Ontwikkeling beleid Microsoft 365*
De afgelopen jaren is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van automatisering. Dit heeft in 2025 geleid tot het besluit om aan te sluiten bij I&IT Hengelo, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Hengelo, Haaksbergen, Oldenzaal en de SWB. Hierbij is gekozen voor een ‘as-is’ overgang, waarbij de bestaande inrichting als uitgangspunt is genomen.

Binnen deze samenwerking wordt gewerkt aan een toekomstbestendige inrichting van de Microsoft 365-omgeving, met aandacht voor SharePoint, Teams en de integratie met bestaande systemen. Daarbij is in de inrichting ook aandacht voor informatiebeheer en archivering, waarbij de Archiefwet en richtlijnen voor duurzame toegankelijkheid worden meegenomen.

In dit kader is door gemeente Hengelo een informatiebeheerplan opgesteld. Dit plan wordt gebruikt als basis voor een eigen beheerplan voor gemeente Borne. Hierbij bestaat deels ruimte voor lokale invulling, terwijl op onderdelen wordt aangesloten bij gezamenlijke keuzes en kaders binnen de samenwerking. In 2025 zijn hierin de eerste stappen gezet, maar het plan is nog niet formeel vastgesteld. Voor de verdere uitwerking en implementatie is een projectleider digitale werkplek aangesteld.

Doorontwikkeling DMS Corsa
In 2025 zijn de eerste stappen gezet met betrekking tot verdere doorontwikkeling van ons DMS. Dit gaan we doen door gebruik te maken van een nieuwe Corsa user interface. Daarnaast wordt ingezet op uitbreiding van de software door middel van modules als kwaliteitsbewaking, archiefbeheer en de AI-assistent. De module archiefbeheer is gebaseerd op het principe van common ground, waardoor de archieven van bijv. Zorgned, RX.Mission, iArchief en Corsa (op den duur uit te breiden met andere vakapplicaties) beter kunnen worden beheerd.

Beheer archiefbewaarplaats gemeentehuis, Rheineplein 1
De archiefbewaarplaats voldoet qua ruimte en wat betreft klimaatomstandigheden aan de wettelijk voorschreven eisen. Het depot was nog tot april 2026 in gebruik, waarna de verhuizing volgde naar het Huis van Borne.

Realisatie nieuwe archiefbewaarplaats, Huis van Borne
De gemeente verhuisde d.m.v. nieuwbouw begin april 2026 naar het verbouwde en uitgebreide Kulturhus. Het zogenoemde Huis van Borne werd daarmee het nieuwe gemeentehuis van Borne. In de kelder van het bestaande Kulturhus werd het depot voor het archief gereed gemaakt voor inrichting. Dit depot moet aan wet- en regelgeving voldoen, waar al voor de aanbestedingsfase in de bouwplannen rekening mee is gehouden. Er is nauw contact geweest met de provinciaal

archiefinspecteur aangaande de bouw van de nieuwe archiefbewaarplaats. Nadat bouw van het nieuwe depot (volledig klimatologisch uitgerust), werd voltooid, werd begonnen met de inrichting. Er zijn verrijdbare stellingen geplaatst, opberg hulpmiddelen voor afwijkende formaten en tekeningen, en er is een quarantaine ruimte gecreëerd. Daadwerkelijke verhuizing heeft begin april 2026 plaatsgevonden.

Implementatie e-depot

De gemeente Borne neemt deel in het IT Platform Twente waarin voor de Twentse gemeenten door het Expertteam Duurzame Toegankelijkheid onderzocht wordt op welke manier een toekomstig e-depot kan worden gerealiseerd. Ook de gemeente Borne behoeft in de toekomst een e-depot waarin haar te bewaren digitale archieven (alle gemeentelijke archieven zijn tegenwoordig digitaal) duurzaam kunnen worden bewaard en beheerd. Er is in 2023 in dit kader een businesscase opgesteld, waarin een aantal opties wordt voorgesteld. De gemeente Borne heeft nog niet definitief besloten op de eventuele toepassing/keuze binnen de businesscase.

4. Interne kwaliteitszorg en toezicht

Uitvoering kwaliteitshandboek informatie- en archiefbeheer

Het cluster Informatiebeheer werkt conform het Kwaliteitshandboek informatie- en archiefbeheer van de gemeente Borne. Het streven is de bereikte kwaliteit vasthouden en waar nodig verbeteren. Het team signaleert daarbij waar verbetering, actie, correctie e.d. nodig is. In dat kader is er structureel kwaliteitsoverleg m.b.t. diverse casussen inzake het zaaksysteem.

Daarnaast is er een wekelijks Inloopspreekuur Informatiebeheer. Op de vrijdagochtend kan iedere collega daar fysiek of digitaal via Teams terecht met vragen. Ook zijn er regelmatig workshops informatiebeheer voor groepjes (nieuwe) medewerkers. In combinatie met de betrokkenheid bij aanschaf en inrichting van applicaties, voert het cluster vanaf het begin de regie op haar deel van informatiebeheer bij de gemeente Borne.

Roadmap

De gemeente Borne hanteert eveneens een zogeheten Roadmap, waarin de plannen en noodzakelijke uit te voeren acties m.b.t archief- en informatiebeheer op middellange en lange termijn staan beschreven.

Scholing en Leerkring

Bij de gemeente Borne is een archivaris in dienst, in het bezit van diploma Archivistiek B. Voor wat betreft archivering in het zaaksysteem (het dynamisch archief) zijn de medewerkers specialistisch geschoold.

Verticaal toezicht, interne rapportage

De provinciaal archiefinspecteur inspecteert in de regel eens per twee jaar het archief van de gemeente Borne. In het najaar van 2025 is er een bezoek aan Borne geweest. Daarnaast stelt de gemeente Borne jaarlijks een verslag op, en tweejaarlijks een KPI-rapport, als instrument ten behoeve van toezicht door de provincie, maar ook ten behoeve van interne rapportage.

5. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden

Digitale duurzaamheid

Om te zorgen dat de huidige gevormde archiefbestanden van de gemeente Borne digitaal duurzaam worden bewaard en beheerd, is de ontwikkeling van een e-depot in de toekomst noodzakelijk. Zie hiervoor de laatste paragraaf van punt 3.

Materiële verzorging analoog archief

Bij het inventariseren van analoog archief wordt gebruik gemaakt van zuurvrije omslagen en (Amsterdamse) dozen. Deze zijn geschikt voor duurzame bewaring.
Het is de bedoeling dat het gehele blijvend te bewaren fysieke archief van de gemeente Borne op den duur in de juiste zuurvrije materialen wordt bewaard. In 2024 en 2025 is een grote inhaalslag gemaakt op dat gebied. Het grootste deel van de te bewaren archieven is nu verpakt in de daartoe geëigende materialen.

6. Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden

Archivering e-mail

De Gemeente Borne heeft zich aangesloten bij de *Selectielijst e-mailbewaring gemeentelijke en intergemeentelijke organen 2024*. Vanaf 1 januari 2024 worden e-mailberichten in mailboxen automatisch volgens de sleutelfunctie-methodiek (capstone-methodiek) bewaard. Daarbij wordt e-mail van functionarissen in sleutelfuncties/topfuncties van de gemeente Borne permanent bewaard. E-mail van overige medewerkers wordt na afloop van de vastgestelde bewaartermijn vernietigd.

Selectie en vernietiging archiefbescheiden

De archivaris verzorgde in samenwerking met de applicatiebeheerder Corsa de jaarlijkse vernietiging van alle daarvoor in aanmerking komende te vernietigen (digitale) archiefbescheiden. Daarnaast zijn er fysieke archiefonderdelen vernietigd die daar voor in aanmerking kwamen.

Handboek Vervanging

Het Handboek Vervanging van analoge archiefbescheiden (substitutie) dient op termijn geactualiseerd te worden.

7. Overbrenging van archiefbescheiden

Inventarisatie en overbrenging archief

In 2022 is begonnen met het inventariseren van het archief van het gemeentebestuur van 1961-2000 (toegang 003). De inventaris is inmiddels voltooid en is in zijn geheel beschikbaar op Archieven.nl. Formele overbrenging is in het derde kwartaal van 2025 gerealiseerd.
Het bedrijfsarchief van textielfabriek Spanjaard is eveneens in 2025 geïnventariseerd, materieel in goede staat gebracht en is raadpleegbaar via Archieven.nl.

Verwerving particuliere archieven

De gemeente kreeg het omvangrijke en cultureel gezien belangrijke archief van de Stichting Openluchttheater (met daarin het landelijk bekende Afrikafestival) in langdurige bruikleen. Het archief van deze stichting werd verder aangevuld met beeldmateriaal. Naar verwachting zal al het beeldmateriaal eind 2026 gedigitaliseerd en gearchiveerd zijn
Het archief van de gefuseerde parochies van Borne, Zenderen en Hertme, kwam in het bezit van het gemeentearchief Borne, middels een bruikleenovereenkomst.
.

openlucht theater hertme
9e AFRIKA FESTIVAL 97
Openluchttheater Hertme bij Borne
28 en 29 juni
PROGRAMMA
zaterdag van 20.00 tot 01.00 uur
Sékouba Bambino Diabaté & band
(Guinee-Conacry)
Gambezarte met Maio Compé
METROPOOL OPEN AIR
BLØ
SEP
03
JUN
24
16 juni
From Russia with Love
openluchttheaterhertme.nl
PROGRAMMA
markt
rechten
Borne

8. Terbeschikkingstelling van overgebrachte archiefbescheiden

Online beschikbaarstelling bouwvergunningen

De series bouwvergunningen van 1905 tot en met 2010 zijn gedigitaliseerd en online beschikbaar gesteld op Archieven.nl. De vergunningen van 1905 tot 1950 zijn direct te bekijken en/of te downloaden. De vergunningen van 1950 tot en met 2010 kunnen worden aangevraagd via Archieven.nl en worden geautomatiseerd per e-mail toegezonden. Informatie betreffende verleende vergunningen van na 2010 worden op verzoek handmatig toegezonden.

Digitalisering bevolkingsarchief

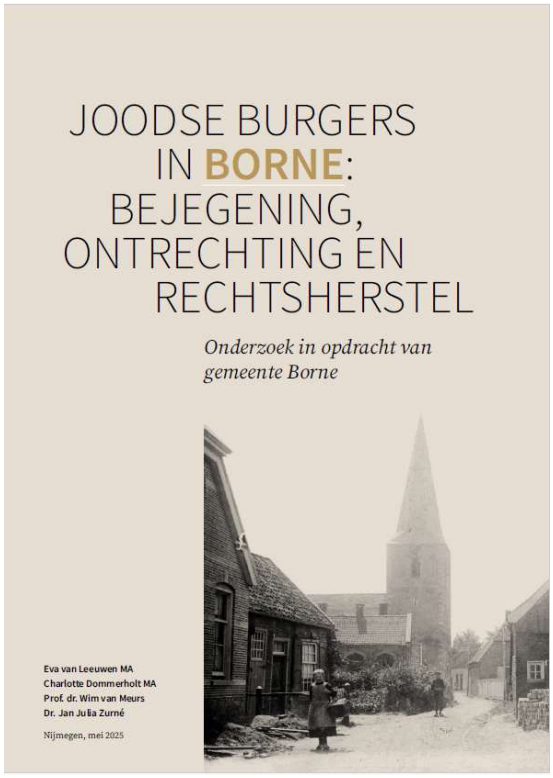
Eind 2022 startte een omvangrijk en belangrijk project voor het Bornse gemeentearchief: de digitalisering van bevolkingsregisters van 1830 tot en met 1994. Scans van de bevolkings- en militieregisters van 1830-1920 (die openbaar zijn) komen online op Archieven.nl, zodra ze van metadata zijn voorzien. Scans van de niet-openbare gezins-, persoons- en woningkaarten zijn te zijner tijd in een afgeschermde online omgeving alleen door het cluster Burgerzaken te raadplegen. Het indexeren van de bevolkingsregisters gebeurt middels een samenwerkingsproject tussen de gemeente Borne en de Heemkundevereniging Borne.
Met de digitalisering van de bevolkingsregisters gaat een langgekoesterde wens van het archief (en ook van Burgerzaken) in vervulling. De gemeente Borne voorziet hiermee in een door burgers zeer gewaardeerd onderdeel van digitale dienstverlening. Burgerzaken kan taken nu sneller uitvoeren.

Archieven.nl en beeldbank

Voornoemde bevolkingsregisters zullen (net als de bouwvergunningen en archief-inventarissen van de gemeente Borne) via Archieven.nl voor eenieder waar dan ook, online toegankelijk zijn. Deze online terbeschikkingstelling van Bornse archieven wordt eventueel nog uitgebreid met de Beeldbank, die nu nog via MijnStadMijnDorp beschikbaar is voor publiek. Het platform MijnStadMijnDorp wordt beëindigd, maar wel voortgezet in een iets ander format door Collectie Overijssel. De gemeente Borne heeft nog niet beslist of het haar beeldbank onder gaat brengen bij Archieven.nl of dat het bij Collectie Overijssel blijft.

Onteigening joodse eigendommen

Vanaf najaar 2024 tot aan april 2025 is door de Radbouduniversiteit Nijmegen onderzoek gedaan naar de onteigening van Joods vastgoed in Borne en naar de bejegening van de Joodse inwoners in Borne door de gemeentelijke overheid ten tijde van en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Dit heeft geresulteerd in de totstandkoming van het rapport: *Joodse burgers in Borne: bejegening, ontrechting en rechtsherstel. Onderzoek in opdracht van gemeente Borne*. Het rapport werd op 14 mei 2025 officieel in ontvangst genomen en gepresenteerd in de Bornse synagoge. Uit het rapport zijn een aantal vervolgacties voortgekomen in het kader van herdenking en educatie m.b.t. de Joodse slachtoffers uit Borne. Vervolgacties zoals de Anne Frankboom, een plaquette voor Joodse slachtoffers en de digitale burgemeestersgalerij (met daarin de oorlogsburgemeesters) zijn inmiddels gerealiseerd.

Conclusies

2025 was opnieuw een dynamisch jaar voor team Dienstverlening, cluster Informatiebeheer**.** Er werden analoge archieven geïnventariseerd en er werd verder gewerkt aan grootschalige projecten, zoals de digitalisering van het bevolkingsarchief. Het onderzoek naar de Joodse lotgevallen in Borne werd afgerond met vervolgacties als spin-off en de Hotspotmonitor werd samengesteld. De samenwerking met de Heemkundevereniging en museum het Bussemakerhuis werd voortgezet en de ontwikkelingen rondom het e-depot kregen steeds meer vorm. Daarnaast moest de reguliere dienstverlening, het dagelijkse, structurele werk, uiteraard gewoon doorgang vinden, en dat gebeurde ook.

Eindconclusie kan dan ook niet anders zijn dan dat de archiefzorg en het -beheer in Borne opnieuw op het gewenste niveau zijn en van adequate kwaliteit. Een conclusie die door de provinciale archiefinspectie wordt onderschreven. Het is zaak om dit niveau te handhaven en waar nodig verbeteringen aan te brengen.